

På besök hos Ottawa-skeptikerna

Amanda Duregård har tagit tempen på skeptikerna i Kanadas huvudstad med omnejd.

– SJÄLVKLART ORDNAR vi en skeptikerpub när vi får besök från Sverige!

Så svarar Ottawa-skeptikern Chris Hebbert på mitt mail om att jag planerade en resa till staden, och drar ihop runt tio personer som möter upp mig när jag frysande kommer in på puben direkt från flygplatsen. Chris är motorn i Ottawas skeptikeraktiviteter. I stället för att ha en förening i ryggen arrangeras de utåtriktade verksamheterna av ett löst sammansatt gäng, som nu sitter med sina ölglas på den engelska pub som är ett av deras stamhak. De ordnar sociala träffar, pubföredrag och en årlig ”SkeptiCamp”. De senaste åren har SkeptiCamp haft runt åttio deltagare, som lyssnat på (och själva varit) frivilliga föreläsare. Föredragen är 15 minuters långa, följt av fem minuter

Kanadensarna Kevin Brown och Chris Hebborn poserar skeptiskt i sina tröjor från VoF Göteborg.

frågor och 20 minuters pausmingel. Tack vare sponsorer – bland annat får de låna en lokal gratis – så krävs nästan inga inträdesavgifter.

– Vi försöker ha väldigt låga biljettpriser, ofta gratis, för att så många som möjligt ska kunna ta del av folkbildningen, berättar Chris.

Han menar att SkeptiCamp hittills varit självsanerande – arrangörerna testar inte föredragshållarna innan och säger i princip alltid ja till den som vill prata. De ser bara till att ämnet berör skepticism eller vetenskap, och förlit sig sedan på att publiken ställer relevanta frågor under frågestunden.

KONKURRERANDE SKOLSYSTEM

Chris och hans gäng fokuserar mer på folkbildning och vetenskap än på att motverka pseudovetenskap i stunden. Diskussionerna på skeptikerpuben jag besöker är nästan

precis desamma som i Göteborg. Frågan om religionens påverkan på samhället är dock en mer aktuell fråga här.

– Det katolska skolsystemet är i konkurrens med det offentliga. Det katolska är finansierat av skattepengar och suger åt sig eleverna med bäst förutsättningar och framstår därför som väldigt framgångsrikt, säger Chris.

Enligt skeptikerna jag träffar handlar katolicismen i skolorna inte bara om inslag som böner och gudstjänster, utan influerar även undervisningen. I Ottawa och resten av Ontario är det förbjudet för de katolska skolorna att undervisa om kreationism på naturvetenskapslektionerna, men på religionslektionerna kan det förekomma anti-abort-propaganda och att läraren förespråkar kreationism.

LOBBYISM FRÅN BÅDA HÅLL

I Kanada finns flera skeptiska organisationer, och även ateistiska och humanistiska. CFI (Center for Inquiry) etablerades i Ottawa när skeptikerpubarna och föredragen redan var igång, och har därför just här riktat in sig på enbart religionskritik. I andra delar av landet är CFI en bredare organisation.

På husväggar runt om i staden hänger gigantiska reklamskyltar med ett leende barn och texten ”24 137 945 kanadensare kan inte ha fel när de väljer naturliga hälsoprodukter för sin hälsa”. Lobbyismen från alternativhället är livaktig, men inom CFI finns en grupp som arbetar med lobbyism åt andra hållet. Gruppen ägnar sig åt att försöka påverka policys och beslut genom att formulera tydliga förslag och sammanfatta vetenskapliga underlag.

Drygt femton mil från Ottawa ligger Montreals ve-

Med hjälp av barnum-uttalanden (påståenden som är så allmängiltiga att de stämmer in på nästan alla) kan man lära sig spå på Montreals vetenskapsmuseum.

tenskapsmuseum som under mitt besök har en utställning för unga om pseudovetenskap. Besökarna får testa trickfoto, spå sina vänner med hjälp av barnum-uttalanden, och lära sig hur man vetenskapligt kan avfärda homeopati och kreationism. När jag var där kastade sig eleverna

över stationerna, som var lätta att sätta sig in i tack vare korta texter och interaktiva moment. Jag tror att en del av inslagen kan vara inspirerande för lärare och skeptiska lokalorganisationer även här i Sverige. Läs mer om utställningen på www.vof.se och www.montrealsciencecentre.com/exhibitions/truth-or-lie-the-exhibition.html.